

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820204077
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7820204077.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobkyne: B. K.Í., G. X.XX.XXXX, K. W. O., V. F. Č.. XX, zastúpená JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovaným: 1/ O. O., G. XX.X.XXXX, K. Z. W. O., A. XXX, 2/ DRIEŇ, spol. s r.o., so sídlom v Gemerskej Polome, Slanská 36, IČO: 36 579 157, obaja zastúpení AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kmeťova 26, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava sp. zn. 6C/42/2020 zo dňa 2. novembra 2021

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Rožňava č.k. 6C/42/2020-145 zo dňa 2. novembra 2021 vo výroku II., ktorým bola žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade priznaná náhrada trov konania vo výške 100 %.

Žalovaní v 1. a 2. rade majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným uznesením konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zastavil (výrok I.) a priznal žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

2. O zastavení konania súd rozhodol podľa ust. § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 CSP na základe späťvzatia žaloby žalobkyňou bez uvedenia dôvodu a súhlasu žalovaných so späťvzatím žaloby.

3. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 256 ods. 1 CSP a priznal ich náhradu žalovaným, keďže zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa späťvzatím žaloby bez uvedenia dôvodu. Nevzhladol pritom dôvody pre aplikáciu § 257 CSP v okolnostiach prejednávanej veci a ani v osobných a majetkových pomeroch žalobkyne. Konštatoval, že späťvzatím žaloby bez uvedenia dôvodov žalobkyňa znemožnila súdu prípadnú aplikáciu § 257 CSP, pokiaľ ide o okolnosti prejednávanej veci a všeobecné tvrdenia o nepriaznivých pomeroch žalobkyne a jej veku nie sú okolnosťami takej intenzity, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP.

4. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa a navrhla uznesenie v napadnutom výroku II. zmeniť tak, že žalovaným súd náhradu trov konania nepriznáva. Argumentovala tým, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania v zmysle ust. § 257 CSP, ktoré spočívajú v sociálnych aspektoch, konkrétne v jej nepriaznivých majetkových, osobných a sociálnych pomeroch. Žalobkyňa má 86 rokov, je starobnou dôchodkyňou a okrem rodinného domu, v ktorom býva, nemá iný majetok. Jej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 442,40 €. Je odkázaná aj na pomoc iných osôb, stravu dostáva z obecného úradu, nákupy jej zabezpečujú susedia, prípadne známy. Z dôchodku uhrádza poplatky za dom, a to daň 76,10 €, elektrinu a plyn 40,70 €, vodné a stočné 35,10 €, palivové drevo na kúrenie 250 € a komunálny odpad 17 €. Má zdravotné

problémy a za lieky platí mesačne 48 €. Nevlastní žiadne motorové vozidlo, nie je podnikateľkou a neprenajíma nehnuteľnosti, z ktorých by mohla mať príjem. Spĺňa kritériá, v zmysle ktorých by mohla požiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Vzhľadom na výšku trov žalovaných by ich priznanie malo pre ňu zvlášť nepriaznivé dôsledky, keďže nedisponuje majetkom, resp. finančnými prostriedkami, ktoré by jej reálne umožňovali nahradiť trovy konania. Je osobou zdravotne ťažko postihnutou, má obmedzenie vo výške 80 % a jej potreby zabezpečuje opatrovník, ktorý jej pomáha pri jej každodenných úkonoch. Po rodičoch zdedila poľnohospodársku pôdu, ktorá je v prenájme poľnohospodárskych družstiev. Súhrnne vlastní menej ako 1 hektár a nájomné bolo dohodnuté vo výške 21 €, ktoré však jej už dva roky nájomca neplatí.

5. Žalovaní v 1. a 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnuté odvolanie odmietnuť, alternatívne potvrdiť uznesenie v napadnutom výroku a priznať im náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Poukázali na to, že v odvolaní žalobkyňa neuviedla, na základe akého odvolacieho dôvodu napáda predmetné uznesenie. Odvolanie takto nemá zákonom predpísané náležitosti a z toho dôvodu je ho potrebné odmietnuť podľa ust. § 386 písm. d/ CSP. K samotnému nároku na náhradu trov konania uviedli, že žalobkyňa si svojich pomerov musela byť vedomá už v čase podávania žaloby a nešlo o náhlu zmenu jej osobných, majetkových a zárobkových pomerov v čase po podaní žaloby. Navyše bola počas celého konania zastúpená advokátkou, ktorá je povinná upozorniť klienta na prípadné riziká spojené s podaním žaloby. Správanie žalobkyne evokuje dojem, že sa spolieha na svoj zdravotný stav ako určitú ochranu pred prípadnými rizikami súvisiacimi s neúspechom v spore. Trovy konania žalovaných boli pritom spôsobené samotnou žalobkyňou, žalovaní vždy reagovali výlučne na jej podanie vo veci, nenavýšovali svoje trovy umelým spôsobom. Navyše žalobkyňa predložila dôkazy v podobe historických dokumentov, kde právne služby spojené s ich analýzou stáli žalovaných nemalé náklady. Žalobkyňa pritom späťvzatie žaloby nijako neodôvodnila. Žalobkyňa teda mala pred podaním žaloby zvážiť skutkovú a právnu stránku uplatneného nároku a uvedomiť si i prípadné riziká, ktoré podaním žaloby na seba berie a k tomuto aktu pristúpiť s plnou vážnosťou a zodpovednosťou. Zo všetkých týchto dôvodov nebola na mieste aplikácia § 257 CSP. Žalobkyňa nemôže poukazovať na svoje zdravotné problémy a finančné ťažkosti, keďže o týchto skutočnostiach vedela ešte pred podaním žaloby. Žalovaní museli na obranu svojich práv realizovať viaceré úkony a v tej súvislosti im vznikli trovy konania. Navyše žalobu zobrala späť v plnom rozsahu bez uvedenia dôvodu necelý týždeň pred uskutočnením nariadeného pojednávania, čo evokuje skôr obavu o výsledok v konaní.

6. Žalobkyňa v replike uviedla, že trvá na podanom odvolaní vzhľadom na jej osobné, zárobkové a majetkové pomery. Prípadné riziká spojené so súdnym konaním vzhľadom na svoj zdravotný stav nedostatočným spôsobom vyhodnotila. Vo veku 86 rokov má obmedzenia s krátkodobou pamäťou, a preto niektoré veci po uplynutí kratšieho času ani nevie správne vyhodnotiť. Okrem toho žalovaný v 1. rade je svokrom jej vnuka, žijú v susedstve, žalovaný v 1. rade vlastní nehnuteľnosť, v ktorej podniká a má v nej umiestnenú pálenicu. Od nadobudnutia vlastníckeho práva nerešpektoval priebeh hraníc, ktoré boli v prírode a ktoré existovali už v čase, kedy žalobkyňa uzavrela manželstvo a nasťahovala sa do W. O., do nehnuteľnosti, ktorú teraz vlastní. Je to viac ako 50 rokov. Pokiaľ žalovaný v 1. rade neodkúpil susediacu nehnuteľnosť, vzťahy boli na dobrej úrovni. V súčasnom období však pretrvávajú nezhody a žalovaný v 1. rade svojím podnikaním ju obmedzuje. Preto aj podala žalobcu na súd, aby vlastnícke právo, ktoré nadobudla darom k nehnuteľnosti v prírode reálne vyčlenenej, ustála. Jej zdravotný stav a vek jej však už nedovoľujú pokračovať v súdnom konaní.

7. Ďalšie vyjadrenie v spore podané neboli.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu (podľa obsahu odvolania odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

9. Uznesenie je v napadnutom výroku II. o priznaní náhrady trov konania žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade vo výške 100 % vecne správne, preto ho odvolací súd v tomto výroku podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Súd rozhodol o náhrade trov konania v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Keďže v prejednávanej veci procesne zavinila zastavenie konania žalobkyňa tým, že zobrala žalobu späť bez uvedenia dôvodu, priznal náhradu trov konania žalovaným. Nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by aplikoval ust. § 257 CSP a žalovaným by náhradu trov konania nepriznal.

12. Žalobkyňa v odvolaní domáha sa aplikácie ust. § 257 CSP, a teda nepriznania náhrady trov konania žalovaným vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, za ktoré považuje svoje osobné, majetkové a sociálne pomery.

13. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Vyššie citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP).

15. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

16. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. V zmysle už ustálenej judikatúry nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

17. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody.

18. K aplikácii ust. § 257 CSP dochádza aj z aspektov sociálnych a okolnosti hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a všima si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

19. Z uvedeného vyplýva, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú buď v dôvodoch na strane sporu alebo v okolnostiach prejednávaného sporu.

20. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

21. Pokiaľ žalobkyňa dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovaným vidí vo svojich osobných, majetkových a sociálnych pomeroch, odvolací súd po prešetrení žalobkyňou deklarovanych osobných, majetkových a zárobkových pomeroch (v odvolaní a v tlačive pre dokladovanie pomerov strany konania, ktorá navrhuje, aby jej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov zo dňa 15.8.2022) dospel k záveru, že tieto neodôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP.

22. Žalobkyňa je starobnou dôchodkyňou, poberá starobný a vdovský dôchodok vo výške 448,20 € mesačne, poberá peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 20,24 € a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených nákladov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 36,42 €. Žalobkyňa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, nie je držiteľkou ani vlastníčkou motorového vozidla, nemá uložené na účtoch v bankách finančné prostriedky, nemá úspory, nemá žiadne dlhy ani žiadne vyživovacie povinnosti. Býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníčkou a vlastní aj ďalšie nehnuteľnosti v kat. úz. W. O., zapísané na LV č. XXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX,

XXXX, XXXX, XXXX, XXXX Q. XXXX, pričom ide o rodinný dom súp. č. XXX na parcele č. XXX/X a parcely tak registra „C“, ako aj registra „E“ rôzneho druhu (zastavané plochy a nádvoría, záhrady, trvalé trávne porasty, ostatné plochy, lesné pozemky, vodné plochy a orná pôda v rôznych podieloch). Za plyn a elektrinu mesačne uhrádza 45,50 €. Príjmy z nehnuteľností nedeklarovala, ani žiaden ďalší majetok väčšej hodnoty. Za lieky uhrádza mesačne 50 €. Nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi.

23. Vychádzajúc z vyššie zistených osobných, majetkových a zárobkových pomerov, napriek skutočnosti, že jediným príjmom žalobkyne je jej starobný a vdovský dôchodok vo výške 448,28€ a peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených nákladov vo výške 20,24 € a 36,42 €, žalobkyňa vzhľadom na jej celkovo zistené majetkové pomery nie je osobou v hmotnej núdzi a vyplynulo to aj z potvrdenia Úradu práce, sociálnych práce a rodiny v Rožňave zo dňa 10.8.2022, v zmysle ktorého nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi.

24. Z hľadiska rozhodovania o (ne)priznaní náhrady trov konania žalovaným nie je možné zohľadniť iba tú skutočnosť, že žalobkyňa je osobou v pokročilom veku (86 rokov), s mnohými zdravotnými problémami a s odkázanosťou v starostlivosti na inú osobu, pretože rozhodujúce sú jej celkové osobné, majetkové a zárobkové pomery, ktoré nepochybne neumožňujú záver, že žalobkyňa je osobou v hmotnej núdzi, a že by uloženie jej povinnosti nahradiť trovy konania žalovaným malo zvlášť nepriaznivé dôsledky na jej sociálnu situáciu.

25. Nemožno pominúť, že žalobkyňa je okrem rodinného domu, v ktorom býva a pozemku, na ktorom je tento dom postavený (L. XXXX, C.. Ú.. W. O.), vlastníčkou aj ďalšieho rodinného domu súp. č. XXX, G. O. Č.. XXX/X, zapísaného na LV č. XXX, C.. Ú.. W. O. Q. O. Č.. XXX/X, na ktorej rodinný dom stojí, a to v podiele 1/2 a vlastníčkou mnohých ďalších pozemkov rôzneho druhu v katastrálnom území W. O., zapísaných na viacerých listoch vlastníctva tak, ako bolo uvedené vyššie. V tomto smere je nepodstatným, že žalobkyňa nemá žiaden príjem z týchto nehnuteľností.

26. Aj keď žalobkyňa zo svojho príjmu nie je schopná uhradiť jednorázovo žalovaným trovy konania, ktoré presahujú výšku jej mesačného príjmu (žalovaní si uplatnili náhradu trov konania vo výške 776,29 €), nemožno nezohľadniť pri rozhodovaní o jej povinnosti nahradiť trovy konania žalovaným jej celkové zistené majetkové pomery, najmä vlastníctvo viacerých nehnuteľností, a tieto nasvedčujú tomu, že nie je vylúčená jej schopnosť nahradiť trovy konania žalovaným bez toho, aby tým došlo k ohrozovaniu uspokojovania jej základných potrieb.

27. Odvolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa počas súdneho konania netvrdila nepriaznivé, majetkové, osobné a zárobkové pomery a nežiadala ani o oslobodenie od súdnych poplatkov z tohto dôvodu, pričom v konaní bola zastúpená advokátkou. Bolo teda na zvážení žalobkyne, či napriek tvrdeným nepriaznivým majetkovým pomerom vstúpi do súdneho sporu so žalovanými a vezme na seba riziko možného neúspechu v spore a s tým spojenú povinnosť nahradiť súdne trovy protistrane, pričom v konaní nepreukázala, že by sa pokúsila o mimosúdne riešenie sporu.

28. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že počas súdneho konania, ktoré trvá od 27.10.2020, mala žalobkyňa tiež možnosť vytvoriť si rezervu na úhradu prípadných trov konania a rovnako takúto možnosť mala už od nadobudnutia vedomosti o tejto svojej povinnosti z uznesenia okresného súdu zo dňa 2.11.2021, teda minimálne od právoplatnosti uznesenia o zastavení konania dňom 7.12.2021 musela si byť vedomá svojej povinnosti nahradiť trovy súdneho konania a za tým účelom mala možnosť si vytvoriť finančnú rezervu pre prípad, že jej odvolaniu vyhovieť nebude.

29. Žalovaní nezavinili späťvzatie žaloby, keďže dôvodom späťvzatia nebolo ich správanie spočívajúce v tom, že by uspokojili žalobou uplatnený nárok žalobkyne dobrovoľne a keďže nezavinili zastavenie konania a v konaní boli nútení brániť svoje práva proti žalobkyňi prostredníctvom zvoleného advokáta, vznikli im v konaní trovy konania, zavinené žalobkyňou, na náhradu ktorých majú právo tak, ako o tom vecne správne rozhodol súd prvej inštancie.

30. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku II. o priznaní náhrady trov konania žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade vo výške 100 % proti žalobkyňi ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa neúspešná, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešným žalovaným. Odvolací súd preto priznal žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnej výške, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

32. Toto rozhodnutie prijal senátu Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).